

Bruxelles, 16.9.2019
COM(2019) 413 final

Propunere de

DECIZIE A CONSILIULUI

privind poziția care urmează să fie adoptată în numele Uniunii Europene, la cea de a treia reuniune a Conferinței părților la Convenția de la Minamata privind mercurul, referitoare la adoptarea unei decizii de stabilire a pragurilor pentru deșeurile de mercur, în conformitate cu articolul 11 alineatul (2) din convenția respectivă

EXPUNERE DE MOTIVE

1. OBIECTUL PROPUNERII

Prezenta propunere se referă la decizia de stabilire a poziției care urmează să fie adoptată în numele Uniunii, la cea de a treia reuniune a Conferinței părților la Convenția de la Minamata privind mercurul, referitoare la adoptarea preconizată a unei decizii de stabilire a pragurilor pentru deșeurile de mercur, astfel cum se prevede la articolul 11 alineatul (2) din convenția menționată.

2. CONTEXT

2.1. Convenția de la Minamata privind mercurul

Convenția de la Minamata privind mercurul (denumită în continuare „acordul”) este principalul cadru juridic internațional care are ca scop protejarea sănătății umane și a mediului împotriva emisiilor și a evacuărilor antropice de mercur și de compuși de mercur în aer, apă și sol. Acordul vizează întregul ciclu de viață al mercurului, de la extragerea sa și până la eliminarea deșeurilor de mercur.

Articolul 11 alineatul (2) din acord prevede că, în sensul acordului, „deșeurile de mercur” înseamnă substanțe sau obiecte (a) care constau din mercur sau din compuși ai mercurului ori (b) care conțin mercur sau compuși ai mercurului ori (c) contaminate cu mercur sau compuși ai mercurului, într-o cantitate care depășește pragurile ce urmează să fie stabilite de Conferința părților, și care sunt eliminate sau sunt destinate să fie eliminate sau trebuie să fie eliminate în conformitate cu dispozițiile legislației naționale sau ale acordului. Dispoziția precizează și faptul că în această definiție a „deșeurilor de mercur” nu intră deșeurile miniere (pământul extras, deșeurile de steril și reziduurile din minerit), cu excepția celor provenite din extracția primară a mercurului, care conțin mercur sau compuși ai mercurului sub pragurile care urmează a fi stabilite de Conferința părților.

Articolul 11 alineatul (3) din acord prevede că deșeurile care se califică drept deșeurile de mercur în temeiul articolului 11 alineatul (2) trebuie să fie gestionate în mod ecologic rațional.

Acordul a intrat în vigoare la 16 august 2017.

Uniunea Europeană este parte la acord¹, ca și majoritatea statelor membre².

2.2. Conferința părților

Conferința părților la acord (denumită în continuare „COP”) exercită funcțiile care i-au fost încredințate prin acord și, în acest scop, are în vedere și întreprinde, printre altele, orice acțiuni suplimentare care ar putea fi necesare pentru îndeplinirea obiectivelor acordului, inclusiv adoptarea orientărilor relevante.

În conformitate cu articolul 28 din acord și cu Decizia MC-1/1 privind regulamentul de procedură, adoptată de COP cu ocazia primei sale reuniuni (24-29 septembrie 2017), fiecare parte dispune de un vot. Cu toate acestea, Uniunea, în calitate de organizație de integrare

¹ Decizia (UE) 2017/939 a Consiliului din 11 mai 2017 privind încheierea, în numele Uniunii Europene, a Convenției de la Minamata privind mercurul (JO L 142, 2.6.2017, p. 4).

² La 20 iunie 2019, douăzeci și trei de state membre ratificaseră Convenția de la Minamata privind mercurul, respectiv: Austria, Belgia, Bulgaria, Republica Cehă, Croația, Danemarca, Estonia, Finlanda, Franța, Germania, Irlanda, Letonia, Lituania, Luxemburg, Malta, Portugalia, Regatul Unit, România, Slovacia, Slovenia, Suedia, Țările de Jos și Ungaria.

economică regională, își exercită dreptul de vot, în aspectele care intră în domeniul său de competență, cu un număr de voturi egal cu numărul statelor sale membre care sunt părți la acord. Uniunea nu își exercită dreptul de vot dacă unul din statele sale membre își exercită dreptul de vot și invers.

2.3. Actul Conferinței părților avut în vedere

În cadrul celei de a doua reuniuni a COP (19-23 noiembrie 2018), aceasta a adoptat Decizia MC-2/2³ de instituire a unui grup de experți tehnici care să continue discuțiile privind pragurile pentru deșeurile de mercur în timpul perioadei dintre sesiuni premergătoare celei de a treia reuniuni a COP („COP3”). Mandatul grupului menționat anterior prevedea în special elaborarea de abordări și metodologii pentru stabilirea pragurilor pentru deșeurile de mercur, inclusiv pentru deșeurile miniere relevante.

Având în vedere rezultatul activității experților, se preconizează că în cadrul COP3 se va adopta o decizie cu privire la această chestiune (actul avut în vedere).

Actul avut în vedere va stabili praguri care să permită identificarea deșeurilor (a) care constau din mercur sau din compuși ai mercurului ori (b) care conțin mercur sau compuși ai mercurului ori (c) contaminate cu mercur sau compuși ai mercurului, care vor intra sub incidența articolului 11 din acord. În consecință, actul avut în vedere va defini domeniul de aplicare al dispozițiilor din acord privind deșeurile, în special articolul 11 alineatul (3) referitor la obligația de a trata deșeurile de mercur relevante în conformitate cu gestionarea în mod ecologic rațional.

3. POZIȚIA CARE URMEAZĂ SĂ FIE ADOPTATĂ ÎN NUMELE UNIUNII

Poziția propusă care urmează să fie adoptată în numele Uniunii constă în a susține, la cea de a treia reuniune a COP, adoptarea unei decizii care este în concordanță cu acquis-ul UE.

Deșeurile de mercur sunt reglementate la nivelul UE, în special prin Regulamentul (UE) 2017/852 al Parlamentului European și al Consiliului din 17 mai 2017 privind mercurul și de abrogare a Regulamentului (CE) nr. 1102/2008⁴, prin Directiva 2008/98/CE a Parlamentului European și a Consiliului din 19 noiembrie 2008 privind deșeurile⁵, prin Directiva 2006/21/CE a Parlamentului European și a Consiliului din 15 martie 2006 privind gestionarea deșeurilor din industriile extractive și de modificare a Directivei 2004/35/CE⁶ și prin Decizia 2000/532/CE a Comisiei din 3 mai 2000 de înlocuire a Deciziei 94/3/CE de stabilire a unei liste de deșeuri în temeiul articolului 1 litera (a) din Directiva 75/442/CEE a Consiliului privind deșeurile și a Deciziei 94/904/CE a Consiliului de stabilire a unei liste de deșeuri periculoase în temeiul articolului 1 alineatul (4) din Directiva 91/689/CEE a Consiliului privind deșeurile periculoase⁷.

³ Decizia MC-2/2 *Pragurile pentru deșeurile de mercur*, Raportul Conferinței părților la Convenția de la Minamata privind mercurul referitor la lucrările celei de a doua reuniuni a acesteia, UNEP/MC/COP2/19, 6.12.2018, se poate consulta la adresa: <http://www.mercuryconvention.org/Meetings/COP2/tabid/6355/language/en-US/Default.aspx>

⁴ JO L 137, 24.5.2017, p. 1.

⁵ JO L 312, 22.11.2008, p. 3.

⁶ JO L 102, 11.4.2006, p. 15.

⁷ JO L 226, 6.9.2000, p. 3.

Legislația UE privind deșeurile are la bază obligația principală prevăzută la articolele 13 și 17 din Directiva 2008/98/CE, menționată anterior, potrivit căreia statele membre trebuie să adopte măsurile necesare pentru a garanta că gestionarea deșeurilor se face fără a pune în pericol sănătatea umană și fără a dăuna mediului. Aceste dispoziții pun în aplicare obligația privind gestionarea în mod ecologic rațional prevăzută la articolul 11 alineatul (3) din acord.

În fapt, deși UE a avut un rol esențial în ceea ce privește elaborarea acordului, inclusiv a dispozițiilor sale privind deșeurile de mercur, și deși experții UE au contribuit în mod semnificativ la actul avut în vedere, acquis-ul UE privind deșeurile depășește prevederile articolului 11 din acord, întrucât toate deșeurile de mercur menționate în această dispoziție sunt reglementate la nivelul UE și fac obiectul gestionării în mod ecologic rațional, indiferent de conținutul lor de mercur sau de compuși ai mercurului.

Prin urmare, având în vedere cele de mai sus, UE poate sprijini adoptarea unui act avut în vedere, care este în concordanță cu acquis-ul UE.

În consecință, la cea de a treia reuniune a Conferinței părților la acord, UE poate sprijini doar adoptarea unei decizii care este în concordanță cu acquis-ul UE.

Este necesară o poziție a Uniunii, întrucât, odată adoptat, părțile la acord vor trebui să pună în aplicare actul avut în vedere.

4. Temei JURIDIC

4.1. Temeiul juridic procedural

4.1.1. Principii

Articolul 218 alineatul (9) din Tratatul privind funcționarea Uniunii Europene (TFUE) prevede posibilitatea adoptării unor decizii de stabilire *„a pozițiilor care trebuie adoptate în numele Uniunii în cadrul unui organism creat printr-un acord, în cazul în care acest organism trebuie să adopte acte cu efecte juridice, cu excepția actelor care modifică sau completează cadrul instituțional al acordului.”*

Conceptul de *„acte cu efecte juridice”* include actele care au efecte juridice în temeiul normelor de drept internațional aplicabile organismului în cauză. De asemenea, în sfera conceptului intră instrumentele care nu au un caracter obligatoriu în temeiul dreptului internațional, dar care *„au vocația de a influența în mod decisiv conținutul reglementării adoptate de legiuitorul Uniunii”*⁸.

4.1.2. Aplicarea la cazul în discuție

COP este un organism creat printr-un acord, și anume Convenția de la Minamata privind mercurul.

Actul avut în vedere, pe care COP este invitat să îl adopte, este un act cu efecte juridice. Actul avut în vedere are efecte juridice deoarece părțile la acord iau măsuri pentru a se asigura că actul este pus în aplicare și respectat.

Actul avut în vedere nu completează și nu modifică cadrul instituțional al acordului.

⁸ Hotărârea Curții de Justiție din 7 octombrie 2014, Germania/Consiliul, C-399/12, ECLI:EU:C:2014:2258, punctele 61-64.

Prin urmare, temeiul juridic procedural al propunerii de decizie este articolul 218 alineatul (9) din TFUE.

4.2. Temeiul juridic material

4.2.1. Principii

Temeiul juridic material al unei decizii adoptate în temeiul articolului 218 alineatul (9) din TFUE depinde în primul rând de obiectivul și de conținutul actului avut în vedere cu privire la care se adoptă o poziție în numele Uniunii. În cazul în care actul avut în vedere urmărește două obiective sau include două elemente, iar unul dintre aceste obiective sau elemente poate fi identificat ca fiind obiectivul sau elementul principal, iar celălalt obiectiv sau element are mai degrabă un caracter accesoriu, decizia adoptată în temeiul articolului 218 alineatul (9) din TFUE trebuie să se întemeieze pe un singur temei juridic material, respectiv cel impus de obiectivul sau de elementul principal sau predominant.

4.2.2. Aplicarea la cazul în discuție

Obiectivul principal și conținutul actului avut în vedere se referă la mediu.

Prin urmare, temeiul juridic material al deciziei propuse este articolul 192 alineatul (1) din TFUE.

4.3. Concluzie

Temeiul juridic al deciziei propuse ar trebui să fie articolul 192 alineatul (1) din TFUE, coroborat cu articolul 218 alineatul (9) din TFUE.

DECIZIE A CONSILIULUI

privind poziția care urmează să fie adoptată în numele Uniunii Europene, la cea de a treia reuniune a Conferinței părților la Convenția de la Minamata privind mercurul, referitoare la adoptarea unei decizii de stabilire a pragurilor pentru deșeurile de mercur, în conformitate cu articolul 11 alineatul (2) din convenția respectivă

CONSILIUL UNIUNII EUROPENE,

având în vedere Tratatul privind funcționarea Uniunii Europene, în special articolul 192 alineatul (1), coroborat cu articolul 218 alineatul (9),

având în vedere propunerea Comisiei Europene,

întrucât:

- (1) Convenția de la Minamata privind mercurul⁹ (denumită în continuare „acordul”) a fost încheiată de Uniune prin Decizia (UE) 2017/939 a Consiliului¹⁰ și a intrat în vigoare la 16 august 2017.
- (2) În temeiul Deciziei MC-1/1 privind regulamentul de procedură adoptată de Conferința părților la acord la prima sa reuniune, părțile depun toate eforturile pentru a ajunge, prin consens, la un acord cu privire la toate aspectele materiale.
- (3) Se preconizează că, în cadrul celei de a treia sa reuniuni din 25-29 noiembrie 2019, Conferința părților la acord va adopta o decizie („decizia propusă”) referitoare la pragurile pentru deșeurile de mercur, astfel cum se prevede la articolul 11 alineatul (2) din acord, care ar defini astfel domeniul de aplicare al articolului 11 din acord privind deșeurile; deșeurile de mercur care ar intra sub incidența articolului 11 alineatul (2) din acord ar trebui să facă obiectul gestionării în mod ecologic rațional în temeiul articolului 11 alineatul (3) din acord.
- (4) Este oportun să se stabilească poziția care urmează să fie adoptată în numele Uniunii în cadrul Conferinței părților la acord, întrucât prezenta propunere de decizie, dacă este aprobată, va produce efecte juridice, părțile la acord trebuind să ia măsuri pentru a o pune în aplicare la nivel național și/sau regional.
- (5) Uniunea a contribuit în mod semnificativ la elaborarea dispozițiilor privind deșeurile prevăzute în acord și la lucrările dintre sesiuni ale experților lansate prin Decizia MC-2/2¹¹ adoptată de Conferința părților la acord în cadrul celei de a doua reuniuni a acesteia, iar acest lucru a condus la propunerea de decizie; acquis-ul Uniunii prevede

⁹ Copia certificată a Convenției de la Minamata privind mercurul este disponibilă la adresa: <https://treaties.un.org/doc/Treaties/2013/10/20131010%2011-16%20AM/CTC-XXVII-17.pdf>

¹⁰ Decizia (UE) 2017/939 a Consiliului din 11 mai 2017 privind încheierea, în numele Uniunii Europene, a Convenției de la Minamata privind mercurul (JO L 142, 2.6.2017, p. 4).

¹¹ Decizia MC-2/2 *Pragurile pentru deșeurile de mercur*, Raportul Conferinței părților la Convenția de la Minamata privind mercurul referitor la lucrările celei de a doua reuniuni a acesteia, UNEP/MC/COP2/19, 6.12.2018.

deja obligația ca toate deșeurile de mercur menționate la articolul 11 alineatul (2) din acord să fie gestionate fără a pune în pericol sănătatea umană și fără a dăuna mediului, indiferent de conținutul lor de mercur.

- (6) Uniunea ar trebui să sprijine numai adoptarea de către Conferința părților la acord a unei decizii care este în concordanță cu acquis-ul Uniunii,

ADOPTĂ PREZENTA DECIZIE:

Articolul 1

Poziția care urmează să fie adoptată în numele Uniunii în cadrul celei de a treia reuniuni a Conferinței părților la acord este de a sprijini adoptarea unei decizii privind pragurile pentru deșeurile de mercur care este în concordanță cu acquis-ul Uniunii.

Articolul 2

Prezenta decizie se adresează Comisiei.

Adoptată la Bruxelles,

*Pentru Consiliu,
Președintele*